که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان

دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی مامایی و بهداشت باروری

طرح درس بالینی (Course plan)

عنوان درس: کارآموزی پزشکی قانونی **شماره درس:** ۵۱۸۳۱۹

نوع و تعداد واحد: کارآموزی ۱ واحد **دروس پیش نیاز:** واحد نظری اخلاق ومقررات مامایی

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): دانشجویان کارشناسی مامائی، ترم ۵ **نیمسال تحصیلی:** اول ۱۴۰۶-۱۴۰۵

زمان کارآموزی: روزهای شنبه، یکشنبه و دوشنبه **محل کارآموزی:** مرکز پزشکی قانونی استان اصفهان، معاونت درمان، سازمان نظام پزشکی اصفهان

مسئول درس: دکتر زهرا سهرابی **شماره تماس:** ۳۷۹۲۷۵۹۲

مکان و زمان حضور در دفتر کار: دانشکده پرستاری و مامایی- طبقه اول، اتاق۱۱۶ ، روزهای دوشنبه ها ساعت ۱۶-۱۴

zsohrabi @nm.mui.ac.ir

اساتید درس: دکتر سوسن سهرابی، دکتر بیگی

شرح درس:

این درس به منظور آشنایی فراگیران با فلسفه و نقش ماما در پزشکی قانونی ارائه می شود.

هدف کلی:

شناخت کامل از مولفه های قانونی در ارتباط با حرفه مامایی و توانایی شناخت موارد قانونی از غیر قانونی نظیر ازاله بکارت، سقط جنین و....

اهداف رفتاری:

دانشجویان پس از پایان این واحد کارآموزی قادر خواهند بود:

۱) اصول و مراحل **کالبدگشایی مادر و جنین**، معاینه اجساد و قربانیان تجاوز و روش‌های نمونه‌برداری در پزشکی قانونی را شرح داده و در محیط بالینی به‌صورت مشاهده‌ای با فرایند آن آشنا شوند(دانش و مهارت‌های تخصصی).
۲) مراجعین دختر، زن و کودک ارجاع‌شده به پزشکی قانونی در ارتباط با مشکلات و مسائل جنسی را با رعایت اصول معاینه پزشکی قانونی مشاهده کرده و مراحل ارزیابی و مستندسازی یافته‌ها را توضیح دهند(دانش و مهارت‌های تخصصی).
۳) مراجعین پزشکی قانونی با سابقه **سقط جنایی** را مشاهده کرده و مراحل ارزیابی، معاینه و مستندسازی موارد مرتبط را توضیح دهند(دانش و مهارت‌های تخصصی).
۴) موارد مرگ مادران ناشی از عوارض بارداری و زایمان را مشاهده کرده و عوامل و فرایند بررسی پزشکی قانونی این موارد را شرح دهند(دانش و مهارت‌های تخصصی).
۵) فرایند تعیین و اثبات **هویت و رابطه والدینی فرزند** را مشاهده کرده و اصول و روش‌های مورد استفاده در پزشکی قانونی را توضیح دهند(دانش و مهارت‌های تخصصی).
۶) معیارهای تشخیص **زنده یا مرده متولد شدن جنین** و روش‌های تعیین سن جنین را شرح دهند. (دانش و مهارت‌های تخصصی).
۷) کودکان قربانی کودک‌آزاری را در مراکز پزشکی قانونی و اورژانس اجتماعی مشاهده کرده و مراحل ارزیابی، ارجاع، حمایت و پیگیری آنان را توضیح دهند(دانش و مهارت‌های تخصصی)..
۸) زنان و دختران قربانی خشونت خانگی یا خشونت جنسی را در مراکز پزشکی قانونی و اورژانس اجتماعی مشاهده کرده و روند ارزیابی، مستندسازی، ارجاع و حمایت از آنان را شرح دهند(دانش و مهارت‌های تخصصی)..
۹) در برخورد با قربانیان خشونت، کودک‌آزاری و تجاوز، **همدلی، شفقت، احترام و حفظ کرامت انسانی** را در رفتار حرفه‌ای خود نشان دهند (نگرش‌ها و باورها).
۱۰) اهمیت حفظ **ایمنی، سلامت جسمی و روانی و بهزیستی مراجعه کننده و قربانی** را در فرایند مراقبت و ارجاع توضیح داده و در موقعیت‌های بالینی رعایت کنند(نگرش‌ها و باورها).
۱۱) هنگام مواجهه با موارد حساس پزشکی قانونی، از قضاوت، سرزنش و برچسب‌زنی پرهیز کرده و نگرشی حمایتگر و مراجعه کنندهمحور اتخاذ کنند. (نگرش‌ها و باورها).
۱۲) اصول **محرمانگی اطلاعات، حفظ حریم خصوصی و کرامت مراجعه کننده و خانواده** را در محیط پزشکی قانونی رعایت کنند.
۱۳) در مواجهه با موارد پزشکی قانونی، مسئولیت‌های قانونی و اخلاقی پرستار را شناسایی کرده و مطابق استانداردها و دستورالعمل‌های حرفه‌ای عمل کنند (حرفه‌ای‌گرایی).
۱۴) اهمیت ثبت و گزارش دقیق، عینی و بدون قضاوت یافته‌های مربوط به قربانیان و مراجعه کنندهان را توضیح داده و در مستندسازی موارد مشاهده‌شده اصول حرفه‌ای را رعایت کنند(حرفه‌ای‌گرایی).
۱۵) با مراجعه کننده، کودک، خانواده و قربانی خشونت با استفاده از **ارتباط درمانی، همدلانه و متناسب با شرایط فرد** ارتباط برقرار کنند(مهارت‌های ارتباطی و بین‌فردی).

۱۶) اصول برقراری ارتباط مناسب با **پرستار، پزشک، کارشناسان پزشکی قانونی، مددکار اجتماعی و سایر اعضای تیم بین‌حرفه‌ای** را در ارائه مراقبت و ارجاع مراجعه کننده به‌کار گیرند (مهارت‌های ارتباطی و بین‌فردی).

۱۷) در موقعیت‌های حساس مانند معاینه قربانی تجاوز، کودک‌آزاری یا خشونت خانگی، شیوه ارتباط کلامی و غیرکلامی مناسب را انتخاب کرده و از ایجاد آسیب روانی مجدد برای قربانی پیشگیری کنند (مهارت‌های ارتباطی و بین‌فردی).

۱۸) حداقل یک **مقاله علمی جدید و معتبر** مرتبط با موضوعات کارآموزی، مانند کودک‌آزاری، خشونت جنسی، خشونت خانگی، سقط جنایی یا مراقبت از قربانیان خشونت را مطالعه و یافته‌های آن را در بحث گروهی ارائه کنند (عملکرد مبتنی بر شواهد).

۱۹) یافته‌های علمی حاصل از مطالعه منابع معتبر را با **استانداردها و مراقبت‌های مشاهده‌شده در محیط کارآموزی** مقایسه کرده و کاربرد آن‌ها را در بهبود مراقبت از مراجعه کننده توضیح دهند(عملکرد مبتنی بر شواهد).

۲۰) در فعالیت‌های گروهی کارآموزی، مسئولیت مشخصی را پذیرفته و با **تقسیم مناسب وظایف، مدیریت زمان و استفاده صحیح از منابع** در دستیابی به اهداف گروه مشارکت کنند(رهبری و مدیریت).

۲۱) در صورت واگذاری مسئولیت، فعالیت‌های گروهی را با رعایت اصول **رهبری، همکاری تیمی، مدیریت منابع و ایمنی مراجعه کننده** هدایت کنند(رهبری و مدیریت).

۲۲) در مواجهه با موارد نیازمند ارجاع یا مداخله فوری، اولویت‌های مراقبتی را شناسایی کرده و مسیر مناسب **ارجاع و هماهنگی با اعضای تیم درمان و خدمات حمایتی** را توضیح دهند(رهبری و مدیریت).

شیوه کارآموزی:

روش تدریس به صورت عملی و از طریق آموزش فردی و گروهی-پرسش و پاسخ و بحث گروهی می باشد.

نحوه ارزشیابی دانشجو و نمره مربوط به هر ارزشیابی:

حیطه ارزشیابی	مؤلفه‌های اصلی	روش‌های پیشنهادی ارزشیابی	نمره
۱ .مهارت‌های عملی بالینی	انجام صحیح مهارت‌های مورد انتظار دوره که در اهداف به آن اشاره شد، رعایت استانداردهای انجام کار، ایمنی مراجعه کننده، کنترل عفونت، استفاده صحیح از تجهیزات، دقت و تسلط در اجرای مهارت‌ها	چک‌لیست مهارت، بررسی فعالیت‌های بالینی ثبت‌شده در لاگ‌بوک	**۵ نمره**
۲ .عملکرد بالینی	گزارش مکتوب از فعالیت ها و نکات فراگرفته شده	ارزیابی گزارش ارسالی از فعالیت ها و سناریوی ارسالی	**۷ نمره**
۳ .دانش و استدلال بالینی	دانش مرتبط با مراقبت، ارتباط دانش نظری با اقدامات بالینی، تحلیل شرایط مراجعه کننده، حل مسئله و تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد	ارزیابی مستقیم استاد در پرسش و پاسخ ها	**۴ نمره**

۴ .حرفه‌ای‌گری و اخلاق حرفه‌ای	مسئولیت‌پذیری، ارتباط حرفه‌ای با مراجعه کننده و تیم درمان، رعایت حقوق مراجعه کننده، محرمانگی، پاسخگویی، کار تیمی و رفتار حرفه‌ای	مشاهده مستمر استاد، بازخورد و ارزیابی رفتار حرفه‌ای	**۴ نمره**
جمع کل			**۲۰ نمره**

سیاست‌ها و قوانین دوره

- **رعایت آیین‌نامه رفتار و پوشش حرفه‌ای دانشجویان (مناسب بودن لباس اعم از روپوش، مقنعه و شلوار، کوتاه و بدون لاک و کاشت بودن ناخنها، نداشتن آرایش غلیظ و ...) و کدهای اخلاق حرفه‌ای پرستاری در تمام مدت دوره الزامی است.**
- **دانشجویان موظف‌اند رأس ساعت ۷:۳۰ در بخش حضور یافته و تا ساعت ۱۲:۳۰ حضور فعال داشته باشند.**
- **تأخیر بیش از ۲۰ دقیقه تخلف محسوب شده و استاد/مربی می‌تواند ضمن حضور دانشجو، آن روز را غیبت محسوب نماید.**
- **مدت استراحت روزانه ۲۰ تا ۳۰ دقیقه در فضای داخل مراجعه کنندهستان بوده و زمان آن با هماهنگی استاد/مربی تعیین می‌شود.**
- **غیبت غیرمجاز بیش از ۱۰/۱ واحد موجب ثبت نمره صفر خواهد شد. در صورت غیبت مجاز بیش از ۱۰/۱ واحد، دانشجو موظف است در موعد حذف اضطراری، واحد را حذف نماید.**
- **به ازای هر غیبت غیرمجاز کمتر از ۱۰/۱ واحد، ۲ نمره از نمره بر مبنای ۲۰ کسر و کارآموزی به میزان دو برابر مدت غیبت جبران می‌شود.**
- **به ازای هر غیبت مجاز کمتر از ۱۰/۱ واحد، کارآموزی به میزان برابر مدت غیبت جبران خواهد شد.**
- **خروج از بخش بدون اجازه استاد/مربی ممنوع است.**
- **استفاده از اتیکت عکس‌دار با آرم دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و رعایت آراستگی حرفه‌ای از نظر تمیز و مرتب بودن لباسها الزامی است.**
- **استفاده نامناسب از تلفن همراه و عکاسی یا فیلم‌برداری از مراجعه کننده، پرونده و محیط بالینی بدون مجوز ممنوع است.**
- **دانشجویان موظف‌اند فعالیت‌های بالینی خود را حداکثر ظرف یک هفته پس از اتمام کارآموزی در سامانه طبیب به نشانی eportfolio.mui.ac.ir ثبت نمایند.**
- **در صورت نیاز به برگزاری راند آموزشی/ بالینی، حداکثر یک ساعت، ترجیحاً در ابتدا یا انتهای روز کاراموزی، به این فعالیت اختصاص می یابد و بخش عمده زمان کارآموزی به فعالیت‌های بالینی و یادگیری در محیط بالین اختصاص داده می شود.**
-

شرح وظایف فراگیران

فراگیران موظف‌اند **کلیه قوانین، مقررات و ضوابط آموزشی، درمانی و حرفه‌ای دوره و محیط بالینی را رعایت نموده** و وظایف زیر را انجام دهند:

- **حقوق و کرامت مراجعه کننده، محرمانگی اطلاعات، ایمنی مراجعه کننده، کنترل عفونت و بهداشت دست را رعایت نمایند.**
- **اقدامات بالینی را در حدود صلاحیت دانشجویی و تحت نظارت استاد/مربی انجام دهند.**
- **در برخورد با مراجعه کننده، همراه مراجعه کننده، استاد/مربی و کارکنان بخش، رفتار حرفه‌ای و احترام متقابل را رعایت نمایند.**
- **در فعالیت‌های بالینی محوله مشارکت فعال داشته و مسئولیت‌های آموزشی و حرفه‌ای خود را مطابق برنامه دوره انجام دهند.**

منابع اصلی:

پزشکی قانونی،دکتر توفیقی،آخرین چاپ.

-Terbuck P,Topping –Morris B,Burnard P. Forensic mental health policy, strategy and implementation.Whurr Publishers Ltd,Last edition.

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

-Forensic epidemiology:A comprehensive guide for legal and epidemiology professionals.Medical humanities southern Illinois university Press, Last edition.

اهداف رفتاری مورد انتظار

تاریخ	اهداف رفتاری
روز اول	کارآموز بتواند وظایف و جایگاه پزشکی قانونی را توضیح دهد، با فرآیند پذیرش و ارجاع موارد آشنا شود و اصول محرمانگی و اخلاق حرفه‌ای را رعایت کند.
روز دوم	کارآموز بتواند اصول معاینه فرد مصدوم را توضیح دهد، یافته‌های بالینی را به‌صورت دقیق ثبت کند و موارد نیازمند ارجاع را شناسایی کند.
روز سوم	کارآموز بتواند انواع شایع صدمات را شناسایی و توصیف کند و یافته‌های معاینه را در گزارش پزشکی قانونی به‌صورت صحیح ثبت نماید.

روز چهارم	کارآموز بتواند اجزای اصلی گواهی و گزارش پزشکی قانونی را بیان کند و اصول ثبت دقیق، عینی و بدون ابهام یافته‌ها را رعایت نماید.
روز پنجم	کارآموز بتواند اصول اولیه بررسی جسد، علائم مرگ و تغییرات پس از مرگ را توضیح دهد و در معاینه جسد اصول ایمنی و اخلاق حرفه‌ای را رعایت کند
روز ششم	کارآموز بتواند آموخته‌های دوره را در مواجهه با یک مورد بالینی به‌کار گیرد، یافته‌ها را تحلیل و گزارش مناسب تهیه کند.
روز هفتم و هشتم	بررسی موارد خطاها در پرونده های مامایی در سازمان نظلم پزشکی
روزهای نهم و دهم	بررسی موارد موربیدیتی و مورتالیتی در پرونده های مامایی در معاونت درمان

شرح، تعداد و سطح فعالیت های کارآموزی

شرح فعالیت		تعداد و سطح فعالیت			
ردیف	عنوان فعالیت	مشاهده گر	با کمک	با نظارت	مستقل
۱	اصول و مراحل **کالبدگشایی مادر و جنین**	۱			
۲	**سقط جنایی**	۱			
۳	موارد مرگ مادران	۱			
۴	فرایند تعیین و اثبات **هویت و رابطه والدینی فرزند**	۱			
۵	معیارهای تشخیص **زنده یا مرده متولد شدن جنین**	۱			
۶	کودکان قربانی کودک‌آزاری	۱			
۷	زنان و دختران قربانی خشونت خانگی	۱			